

**“MIKS SÄ KANNAT MINDII, JOS ET KETÄÄN CHEF-
FAA?” - VÄKIVALTADISKURSSIT SUOMIRÄPISSÄ**

Aaro Penttinen
Kandidaatintutkielma
Suomen kieli ja kirjallisuus
Kieli- ja viestintätieteiden lai-
tos
Jyväskylän yliopisto
Kevät 2024

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Tekijä Aaro Penttinen	
Työn nimi "Miks sä kannat mindii, jos et ketään cheffaa?" – Väkivaltadiskurssit suomiräpissä	
Oppiaine Suomen kieli	Työn tyyppi Kandidaatintutkielma
Aika Kevät 2024	Sivumäärä 21 + lähteet
Ohjaaja Vesa Jarva	
Tiivistelmä <p>Tutkielma käsittelee rap-musiikkia ja väkivaltaa rap-lyriikassa. Tarkoituksena on selvittää, miten väkivaltaa representoidaan räpissä, ja millaisia diskursseja siitä muodostuu. Tutkimusaihe on ajankohtainen muun muassa rap-musiikin suuren suosion sekä viimeaikaisten rikosuutisten ja niiden esitettyjen rap-kytkösten vuoksi. Rap-lyriikan ja sen tyypillisten piirteiden ja tehokeinojen ymmärtäminen on tärkeä osa väkivaltaisen rapin ymmärtämistä ja tulkintaa.</p> <p>Teoreettisena viitekehystenä toimii diskurssintutkimus sekä räpin ja väkivallan teoria. Tarkastelen lyriikkaa diskurssianalyysin avulla, ja luokittelen löytämäni väkivallan neljään diskurssiryhmään: aggressiivisuusdiskurssiin, itsekehudiskurssiin, uhkailudiskurssiin ja ihannointidiskurssiin. Pohjaan kehittämäni jaottelun rap-lyriikan tunnettuihin tyypillisiin piirteisiin, ja sovellan niitä väkivallan näkökulmasta.</p> <p>Aineistonani on pieni itse keräämäni kokoelma suomalaista rap-lyriikkaa vuosilta 2021–2023. Mukana on kappaleita useilta eri artisteilta, mutta niitä yhdistävät väkivaltaiset sisällöt ja jonkinlainen suosio genren sisällä, ja siten relevanttius. Aineistosta tekemäni havainnot ovat tyypillisiä rap-lyriikalle, ja kappaleiden kesken on samankaltaisia elementtejä. Selkeästi huomattavissa on esimerkiksi väkivaltaisten metaforien ja "rikollisten" roolien käyttöä tehokeinona.</p>	
Asiasanat diskurssintutkimus, diskurssianalyysi, representaatio, rap-musiikki, rap-lyriikka, väkivalta	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja	

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Tutkimuksen tausta	1
1.2	Aiempi tutkimus	2
2	TEOREETTINEN VIITEKEHYS	4
2.1	Diskurssintutkimus.....	4
2.1.1	Representaatio.....	5
2.2	Rap.....	6
2.3	Väkivalta.....	8
3	AINEISTO JA METODI	10
3.1	Tutkimuksen toteuttaminen.....	10
3.2	Aineisto.....	11
3.3	Artistit.....	12
4	ANALYYSI	14
4.1	Aggressiivisuusdiskurssi	14
4.2	Itsekehudiskurssi	17
4.3	Uhkailudiskurssi	18
4.4	Ihannointidiskurssi	20
5	PÄÄTÄNTÖ.....	22
	LÄHTEET.....	24

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen tausta

Eräiden suomalaisten rap-artistien väkivaltarikoksiin liittyvän oikeudenkäynnin uutisoinnin (Lempinen & Mattila 2022) yhteydessä toimittaja oli päättänyt kysyä räppäri VilleGallelta hänen mielipidettään siitä, että rap-lyriikoilla oli ”pyritty lietsomaan väkivaltaa”. VilleGalle vastasi seuraavasti:

”Tuo on jännä, kun me ollaan ajateltu lauluja pelkästään lauluina.”

Mielestäni väkivallan yhteys rap-musiikkiin on kiehtova. Väkiältä räpissä ei suinkaan ole uusi ilmiö. Genrelle tunnetusti ominaista on väkivaltaisen uhittelun lisäksi vahva itsekehu (Rose 1994: 25, 38, 55) sekä päihteidenkäytöstä, naissuhteista ja omaisuudesta puhuminen (Rose 1994: 55). Havaintoni mukaan väkivaltaisuu-den ”lietsomisen” yhdistäminen rap-musiikkiin on melko yleistä. Voivatko laulut olla vain lauluja, kuten VilleGalle ajattelee? Tämä kysymys sekä VilleGallea haastatelleen toimittajan ennakko-oletukset inspiroivat osaltaan tutkimustani. Päätin kuitenkin keskittyä syvempien yhteiskunnallisten vaikutusten sijaan siihen, miten väkivallasta todella puhutaan rap-musiikissa.

Tutkimukseni keskittyy väkivaltaan ja sen representaatioon suomalaisessa rap-lyriikassa. Rajaan tutkimusalueeni tiettyihin räpin moderneihin alagenreihin: drilliin ja trappiin, joiden lyriikoissa väkivaltaisuus korostuu. Tarkoitukseni on analysoida lyriikan mahdollista väkivaltaisuutta, ja selvittää, miten väkivaltaa ja väkivaltaisuutta kielennetään ja representoidaan esimerkiksi sana- ja lausevalinnoilla. Tutkin kappaleiden lyriikoista, aineistosta eli diskurssista esille nousevia representaatioita ja diskurssieja, ja käytän niiden analysoimisessa apunani laadullista diskurssintutkimusta.

Väkivalta rap-lyriikoissa on tutkimusaiheena perusteltu. Ensiksikin rap ei ole vain rimmaavia toteavia lauseita peräkkäin, vaan sen sijaan kompleksi ja luova itseilmaisun muoto, jota kuuluu tarkastella ja analysoida (Dennis 2007: 13, ks. Perry 2004: 112), kuten muutakin taidetta. Toiseksi räppärien väkivaltakytkökset ovat olleet esillä laajemmin mediassa lähivuosina suuren yleisön seuraamien rikostapausten takia. Tällaisia suuren huomion saaneita tapauksia ovat esimerkiksi ruotsalaisen räppäri Einárin murha, sekä suomessa asuvan räppäri Milan Jaffin rikostuomiot ampuma-aserikoksista ja murhan yrityksestä. Aiemman huomioiden, räppi on nuorten suosituin ja kuunnelluin musiikkigenre (Musiikkiala.fi, 2023). Lisäksi ns. gangsta-rapin vaikutusta nuoriin on pohdittu jo kauan. Väkivalta kiehtoo nuoria, ja se voi olla hallittuna viihdyttävää ja jopa nautinnollista. Väkivallantutkimukselle, ja sen tuoksia voisi hyödyntää myös pedagogisesti nuorten kanssa.

Tutkimuksen tavoite on selvittää, miten väkivaltaa kuvataan suomalaisissa rap-lyriikoissa. Tutkimuskysymykset syntyivät aiemmasta kiinnostuksestani väkivallan representaatioon ja sen suhteesta viime aikoina esillä olleeseen väitetysti ”väkivallantaiseen” rap-musiikkiin ja -lyriikkaan. Tutkimuskysymykset ovat seuraavat:

1. Millainen väkivallan representaatio raplyriikoissa on?
2. Millaisia väkivallan diskursseja raplyriikoiden sanavalinnoista löytyy näiden representaatioiden kautta?

1.2 Aiempi tutkimus

Rap-lyriikkaa on aiemmin tutkittu paljon, myös Suomessa. Kuitenkin suomessa rapin tutkimuksella on usein hieman erilaisia lähtökohtia, sillä räppi genrenä on rantautunut suomeen verrattain myöhään, ja sen merkitys suomalaisessa kulttuurissa ovat muualle maailmaan verrattuna vielä pienempi (Westinen 2014: 14). Tutkimukset keskittyvät usein kaupallisempaan räppiin, jota tekevät suuren yleisön tuntemat, valtavirtaan kuuluvat artistit. Tutkimukseni tavoite on kohdistaa katsetta hieman syvemmälle, trapin ja drillin alagenreihin, joissa artistit ovat omassa pienemmässä kuplassaan suosittuja ja seurattuja.

Aiemmin suomalaista rap-musiikkia ja rap-lyriikkaa on tutkittu melko laajasti eri näkökannoilta. Esimerkkejä tästä ovat Elina Westisen tutkimukset esimerkiksi autenttisuudesta (2019, 2014) ja Westisen ja Inka Rantakallion tutkimus kuulumisesta ja etnisyydestä (2019).

Suomenkielisen musiikin ulkopuolista rap-tutkimusta edustavat muun muassa Manu Tuonosen (2022) tutkimus, jossa keskitytään väkivaltaan vuonna 2021 murhattuun räppäri Einárin *Welcome to Sweden* -albumin lyriikoissa. Otto Laakso (2023) puolestaan on tutkinut väkivaltaisempaa drill-räppiä ja sen yhteyttä katukulttuuriin ja jengiväkivaltaan.

Ulkomailla rap-musiikkia ja sen yhteyksiä väkivaltaan on tutkittu paljon laajemmin. Väkivaltaa rap-lyriikassa ovat tutkineet muun muassa Tricia Rose (1994), joka keskittyy rap-musiikkiin ilmiönä, ja sen olennaisiin piirteisiin osana mustien amerikkalaisten kulttuuria. Väkivaltaa pohtii Imani Perry (2004), joka on kirjoittanut muun muassa rap-musiikista runollisena taiteenmuotona ja politiikkana väkivaltaisen ja ”hullun” musiikin sijaan. Andrea L. Dennis (2007) näkee myös rap-lyriikan taiteena, mutta esittelee lisäksi sitä, kuinka väkivaltaista rap-lyriikkaa on käytetty todisteena rap-artistejä vastaan oikeudessa.

2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

2.1 Diskurssintutkimus

Tässä tutkielmassa analyysimenetelmänäni toimii diskurssianalyysi. Koin sen parhaiten toimivaksi välineeksi kohdallani rap-musiikin ominaisuuksien ja väkivallan kannalta, ja väkivaltaa tutkittaessa se onkin ollut suosittu väline (Jokinen 2000: 108). Rap-lyriikkaa tutkiessani keskityn väkivallan kuvauksiin, sekä siihen miten väkivaltaa esitetään eli representoidaan rap-lyriikoissa, ja miten väkivaltaa kielennetään esimerkiksi sanavalintojen avulla. Lyriikasta koostuva aineistoni on siis diskurssi, kielenkäyttöä sosiaalisessa ympäristössään, ja tutkin aineistosta rakentuvia diskursseja, ”diskurssin realisoitumia” (Westinen & Rantakallio 2019: 132).

Kieli on sosiaalista toimintaa. Diskurssit eivät vain edusta maailmaa, vaan myös rakentavat sitä. (Fairclough 1992: 63). Norman Fairclough määrittelee diskurssin lyhyesti joksikin sellaiseksi, jolla on merkitys ja joka luo merkityksiä (Fairclough 2010: 3). Sari Pietikäinen ja Anne Mäntynen selittävät diskurssin kenties selkeämmin esittämällä, että diskurssi on ”kielenkäyttöä kontekstissaan osana sosiaalista toimintaa” (Pietikäinen & Mäntynen 2019). Fairclough esittää myös, ettei diskurssia voi lainkaan edes määrittää ennen tutkittavien asioiden suhteita analysointia (Fairclough 2010: 3). Diskurssin määritelmä vaihtelee siis tilanteiden mukaan. Diskurssintutkimuksen keskeinen näkökulma onkin, että ylipäätään (esimerkiksi sanan) kielellinen hahmo ei aina tarkoita jotakin tiettyä ja samaa asiaa, ja nämä merkitykset voivat vaihdella tilanteiden, aikojen ja paikkojen mukaan (Pälli & Lillqvist 2020: 374). Diskurssi tutkielmassani on kirjoitettua lyriikkaa, vaikka tietysti rap-musiikkiin kuuluu myös puhuttu (räpätty, laulettu) diskurssi.

Tässä tutkielmassani tarkoitukseni on etsiä erilaisia väkivallan diskursseja. Diskursseja voivat olla siis esimerkiksi jotkin katkelmat rap-kappaleen lyriikasta, joissa on jokin väkivaltaiseksi tulkitsemani sana, sanajoukko tai lause. Tässä diskurssin konteksti ja sosiaalisen toiminnan ”paikka” on siis rap-lyriikka tai rap-musiikki. Diskurssianalyysissä keskeistä on analysoida aineistoa suhteessa sen kontekstiin ja sosiaalisen toimintaan, sekä millaisia merkityksiä aineiston sisällöstä rakentuu (Pietikäinen & Mäntynen 2019). Suomiräppiä tutkiessani tärkeää siis on ottaa huomioon sen konteksti: suomiräppi. Tutkin, mitä aineistosta nousee esille väkivallan näkökulmasta ja miltä se näyttää lyriikoiden vaikutuksen suhteen, kontekstin mielessä pitäen.

Onnistuneen diskurssianalyysin kannalta huomioon otettavia seikkoja ovat myös genre (rap-lyriikka) ja intertekstuaalisuus, jotka ovat diskurssianalyysin kannalta merkittäviä (Pälli & Lillqvist 2020: 382). Rap-lyriikassa merkityksiin vaikuttava kielellinen leikittely ja nokkeluus on kyseiselle genrelle tyypillistä (mm. Westinen 2014, Dennis 2007). Väkivaltaisen puheen kontekstissa voi siis olla niin, että väkivaltaiselta vaikuttava puhe saattaa olla jotakin muuta.

Tutkimukseni kannalta hyödyllinen kanta diskurssiin on Arto Jokisen (2000) ymmärrys diskurssista ja diskurssintutkimuksesta – väkivallan kautta. Jokinen ymmärtää diskurssin puhe- ja ajattelutavaksi, jolloin esimerkiksi tietty väkivallan diskurssi on ajatus siitä, mitä väkivalta on ja mistä se johtuu. Vaikka diskurssit ovat esimerkiksi puhetta ja ajattelua, niillä on silti materiaalisia ja todellisia seurauksia (Jokinen 2000: 113). Kielen käytöstä seuraa aina jotain (Jokinen 2000: 109), ja tutkimuksen kannalta kiinnostavaa on selvittää, mitä ”jotain” tässä on.

2.1.1 Representaatio

Representaatio voi olla keskeinen käsite kielentutkimuksessakin, joskin käsite on perinteisempi taiteiden tutkimuksessa. Yksinkertaisesti käsitteen voisi selittää vaikkapa niin, että esimerkiksi kirjallisuuden voisi nähdä olevan elämän representaatiota. Jokin merkki esittää tai edustaa siis jotakin muuta, kuin mitä se ensiksi näyttäisi olevan. Diskurssintutkimuksessa representaatiot nähdään valtaa tuottavina ja ylläpitävinä toimintoina, joilla muokataan tietoisesti ympäristöä. Representaatiot ovat todellisuuden kuvia (Jokinen 2000: 118–119): esitykset ja edustukset muokkaavat käsitystämme asioista ja ilmiöistä. Representaatio ei kuitenkaan vain esitä jotakin asiaa uudelleen, vaan edustaa asiaa tietyllä tavoin, tietyssä valossa. Tärkeää on se, mitä kuvaukseen otetaan mukaan, ja mitä jää pois, mille annetaan arvoa ja mikä jää piiloon. (Jokinen 2000, 116–117, viittaa Michell 1990). Voidaan siis tietoisesti tai tiedostamatta tuottaa tietynlaista diskurssia, joka esittää eli representoi asioita tietyllä tavalla. Esimerkiksi rap-lyriikassa saatetaan haluta esittää tiettyjä asioita tietyllä tavalla, ja jättää pois jotakin muuta. Fiktiivinen väkivalta ja siihen suhtautuminen fiktiossa saattaisi muokata

käsitystämme ja suhtautumistamme oikeaan (esimerkiksi rap-) väkivaltaan. Diskurssi ja representaatio ovat siis toisiinsa kietoutuvia käsitteitä: diskurssi voi sisältää tietynlaisia representaatioita.

2.2 Rap

Imani Perryn (2004) mukaan hip hop, tai räppi (rap), on ollut ja on edelleen mustaa amerikkalaista musiikkia, vaikka sitä nykyään tehdään eri puolilla maailmaa erilaisten artistien toimesta. Räppi juontuu suoraan mustien amerikkalaisten suullisesta kulttuurista ja perinteisestä musiikista (Perry 2004: 10). Tricia Rosen mukaan rap-musiikki genrenä syntyi 1970-luvulla New Yorkin Bronxissa, jossa nuoret käyttivät sitä ilmaisemaan mustan urbaanin nuoren elämän vaikeuksia ja voittoja. Jo alussa mukana olivat räpille tyypilliset roolit räppäristä tarinan kertojana tai sivustaseuraajana, ja lyriikassa käsiteltiin esimerkiksi sosiaalista statusta, jengielämän välttelyä, ystävien menettämistä ja rakkautta (Rose 1994: 2).

Johdannossa esittelin lyhyesti Rosen esille nostamia rap-musiikin tyypillisiä piirteitä, joita ovat väkivaltaisuus, itsekehu, ja päihteistä, naisista ja omaisuudesta puhuminen (Rose 1994: 25, 38, 55). Elna Westinen jatkaa samalla linjalla mainiten seuraavia tutkimukselleni relevantteja perinteiselle rap-musiikille tyypillisiä piirteitä: aggressiivisuus (sekä aggressiivisuuden ohjaaminen musiikkiin oikean fyysisen tai henkisen väkivallan sijaan; itseilmaisun keino), kehuskelu, liioittelu ja toisen päihittäminen (verbaalisesti) (Westinen 2014: 31). Muita räpin tärkeitä ominaispiirteitä ovat muun muassa riimitely, rytmikkyys ja seksuaalissävytteisyys, (Westinen 2014, 31) joita esiintyy myös lukuisissa yhteyksissä aineistossani, mutta tutkimuksen aiheen takia en suoraan keskity niihin.

Tutkimukseni keskiössä ovat drill ja trap, jotka ovat räpin suosiotaan nostaneita alagenrejä. Drilliin kuuluu hypermaskuliininen ja väkivaltainen sisältö, ja tyypillistä sille on myös henkirikoksista puhuminen sekä suora uhkailu (Lynes, Kelly & Kelly 2020: 4) Väkivalta näkyy jo genren nimessä: ”drill” on slangia, ja tarkoittaa tappamista. Toisaalta on myös esitetty, että genren nimi tulisi sen ”drillaavasta” eli ”poraaavasta” rytmirakenteesta Laakso 2023: 4–5). Vuonna 2018 drill yhdistettiin Lontoon merkittävästi lisääntyneeseen väkivaltarikollisuuteen, ja keskustelu aiheen ympärillä johti jopa artistien rikostuomioihin ja artistien ja musiikkivideoiden poistoon Youtubesta (Lynes, Kelly & Kelly 2020: 2–3).

Trap puolestaan on yhdistelmä genreä ja tyyliä. Keskeistä sille ovat tietynlaiset rytmit, ”biitit”, matalat bassot ja kompleksit hi-hatien käyttö. Trapille rap-genrenä tyypillisiä aiheita voivat olla huumeet ja väkivalta, vaikka todella laajalle määrälle musiikkia onkin vaikeaa rajata tiettyjä aihepiirejä. Trap-biittejä voi suosionsa vuoksi

kuulla laajasti myös räpin ulkopuolella, esimerkiksi Beyoncen ja Ariana Granden kaltaisten suosittujen pop-artistien musiikissa. (Wiebe 2023).

Suoran väkivaltaisuuden kuvauksia tulkitessa tulee huomioida genrelle ominainen sanoilla ja merkityksillä leikittely. Esimerkiksi genrelle tyypillinen toisten räppärien verbaalinen ”päihittäminen” saattaa näkyä väkivaltaan keskittyvän aineistoni esimerkeissä toisen oman fyysisen tai aseellisen voiman korostamisella ja nokkelilla uhkauksilla. (Westinen 2014: 31, Rose 1994: 55) Dennis (2007) esittää väkivaltaisen ja aseiden puheen olevan genrelle tyypillinen tehokeino. Rap-lyriikassa väkivaltaisuus perustuukin usein kuvitteellisiin tapahtumiin ja ”fantasioihin” (Dennis 2007: 37). Dennisin mukaan henkirikos (homicide) on yleinen metafora rap-musiikissa -ja lyriikassa. Henkirikoksiin liittyvissä metaforissa väkivallan on tarkoitus esiintyä taidon, rohkeuden tai voiman symbolina. Murhalla uhkaaminen voi siis symboloida artistin ja/tai puhujan verbaalisia kykyjä ja taitavuutta verrattuna kuulijoihin ja muihin artisteihin. (Dennis 2007: 22). Perry (2004) nostaa konkreettiseksi esimerkiksi rap-duo Heltah Skeltahin osuvan säkeen:

I control the masses / with metaphors, that's massive (*Leflaur Leflah Eshkoshka*).

Vaikka henkirikos (tai muu vahingoittaminen tai sillä uhkaaminen) ei olisikaan metafora, rap-lyriikan väkivalta ei välttämättä representoi oikeaa väkivaltaa tai tarvetta tehdä väkivaltaa. Liioittelu ja kehuskelu, myös rikoksia tehokeinona käyttäen, on genren tapa ja osa suurempaa ”perinnettä” (signifying practises) (Dennis 2007: 22). Tähän yhdistyy myös esimerkiksi aiemmin mainittu Jokisen (2000) esitys maskuliinista ”tarpeesta” tehdä itsestään vahvempi kilpailijoiden edessä. Perry (2004) yhdistää räpin väkivallan juuri maskuliiniseen kamppailuun: räppi on artistien välistä lyyristä taistelua. Lisäksi Lynes, Kelly & Kelly (2020: 17) esittävät, että ryhmien välinen väkivaltaisen kamppailu musiikin kautta olisi nuorten artistien keino saada huomiota musiikilleen, sen sijaan, että he pyrkisivät suosioon perinteisempää reittiä.

Toinen huomioon otettava seikka on lyriikan näkökulma ja puhujan rooli. On yleistä, että artisti saattaa kuvata oman elämänsä lisäksi myös havainnoimaansa elämää, ja ottaa puolestapuhujan tai kertojan roolin (Dennis 2007: 22; Rose 1994: 2). Eri-lainen omasta itsestä erillisillä rooleilla leikittely on myös tyypillistä räpissä. Kappaleen puhuja saattaa siis olla hahmo tai ”alter ego”, esimerkiksi gangsteri, lainsuojaton, parittaja tai mafiapomo. (Dennis 2007: 22). Väkivaltaa ja väkivaltaista puhetta tulee siis tarkastella kriittisesti ja genren tuntien: väkivallasta puhumista ei pidä ottaa aina kirjaimellisesti.

2.3 Väkivalta

Väkivallan käsite on yleisen käsityksen mukaan vaikeasti määriteltävä. Maailman terveysjärjestön WHO:n määritelmän mukaan väkivalta on ”fyysisen voiman tai vallan tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista, joka kohdistuu ihmiseen itseensä, toiseen ihmiseen tai ihmisryhmään tai yhteisöön ja joka johtaa tai joka voi hyvin todennäköisesti johtaa kuolemaan, fyysisen tai psyykkisen vamman syntymiseen, kehityksen häiriytymiseen tai perustarpeiden tyydyttymättä jäämiseen” (WHO). Määritelmässä ”vallan” sisällyttäminen väkivallan määritelmään mahdollistaa esimerkiksi uhkailun ja pelottelun kuuluvan myös väkivaltaan. Väkivallan tekijä on tässä kontekstissa lyriikan puhuja, ja olen rajannut tutkimuksesta pois itseen kohdistuvan väkivallan, joten käsittelen tutkimuksessa vain tekijän tai puhujan muihin ihmisiin kohdistamaa (uhkaamaa) väkivaltaa. Jokinen (2000, 13; viittaa Hearn 1999, 252) puolestaan esittää väkivallan tai väkivallan uhan tunnusmerkiksi pelon.

Tutkimukseni kannalta olennaisin väkivallan muoto, väkivaltainen puhe, voi olla esimerkiksi nimittelyä, uhkailua ja loukkaavia vitsejä, ja siihen kuuluu olennaisesti uhkaava aggressiivinen käytös (Jokinen 2000: 13; viittaa Miedzian 1992).

Osa väkivaltaisesta käyttäytymisestä voidaan osin selittää johtuvan biologisista syistä (mielenterveyden häiriöt), pettymyksistä, epäoikeudenmukaisesta kohtelusta ja ympäristöstä (Jokinen 2000: 17). Se linkittyy rap-musiikin historiaan: musiikilla on alusta asti ilmaistu omaa tyytymättömyyttä yhteiskuntaan ja ympäröivään maailmaan (mm. Westinen 2014, Rose 1994). Väki­valta tai väkivaltaisuus saattaa siis joissakin tapauksissa olla tapa osoittaa mieltä.

Väki­valta esitetään yhteiskunnassamme toisinaan miehekkäänä ja tavoiteltavana (Jokinen 2000: 12), ja se on Suomessa ja ulkomailla tilastojen mukaan miehinen ongelma: suurin osa tekijöistä on miehiä, vaikka uhrien joukossa on tasaisemmin miehiä ja naisia (Jokinen 2000: 21). Aineistoni kappaleiden artistit eivät ole tietoisesti vain miehiä, mutta toisaalta väkivaltaisemman räpin genre vaikuttaa havaintojeni perusteella olevan lähes pelkästään miesvetoinen.

Väki­valtaa voi myös representoida olematta varsinaisesti väkivaltainen. Henkilö voi omaksua esimerkiksi tietynlaisen väkivaltaisuuden yhdistetyn pukeutumistyylin tai elekielen. Rap-kontekstissa tämä voi tarkoittaa yhdysvaltalaisen gangsta-rap-artistien tyylin jäljittelyä. Suomessakin artistit saattavat rakentaa itselleen tarkoituksellisesti väkivaltaista identiteettiä mediasta, esimerkiksi toisilta rap-artisteilta oppimansa maskuliinisuuden kautta. (Jokinen 2000: 232–232). Nykyajan vastaava ilmiö voisi olla rap-musiikkiinkin yhdistetty (Pehkonen & Pentinpuro 2022: 31) nk. roadman-vaatetyyli, jossa kallis merkkipukeutuminen on keskiössä (Pehkonen & Pentinpuro 2022: 21). Roadman-sana viittaa henkilöön, joka ilmentää katu- ja jengikulttuuria

(Laakso 2023: 2) Pehkonen ja Pentinpuro esittävät, että roadman-pukeutumisella tavoitellaan tietynlaista statusta, jolla omaa menestystä esitellään muille. Mahdollisesti väkivaltainen ja vahingollinen roadman-kulttuuri on erillinen pukeutumistyylistä, mutta tyyliin liittyy tietty oletus kantajansa mahdollisesta väkivaltaisuudesta. Roadman-tyyli voi siis toimia nuorison keskuudessa pelotteena, jolla todistetaan kuuluvuutta ryhmään. (Pehkonen & Pentinpuro 2022: 27).

Jokinen (2000) kertoo Kaufmaniin (Kaufman 1987: 17–18) viitaten, että selvitäkseen yhteiskunnassa miehet oppivat pakon edessä välttelemään tukalia tilanteita, ja selviytymään niistä. Pakenemisesta huolimatta miehille saattaa jäädä pelko koetusta väkivallasta, joka puolestaan muuttaa muut miehet mahdollisiksi nöyryyttäjäiksi ja kilpailijoiksi. Tästä pelosta ei puhuta, mutta siihen valmistaudutaan, ja siksi miehet ryhtyvät sosiaalisesti. Tämä opittu pelko saattaisi oman pohdintani mukaan sanoittua myös rap-lyriikassa, ja se saattaisi olla osasyllinen rap-lyriikan aggressiivisuuteen.

Tutkimukseni kannalta merkittävät diskurssit, aggressiivisuus, itsekehu ja uhkailu voisivat liittyä Jokisen esittämään ”hegemonisen maskuliinisuuden mediakuvaan.” Jokisen mukaan henkilö voi luoda itselleen hegemonisen maskuliinisuuden mediakuvan, eli eräänlaisen mediapohjaisen yhteiskunnallisen valta-aseman ilman todellista valtaa. Hegemoniseen maskuliinisuuteen liittyvät kiinteästi esimerkiksi voima, menestys ja valta, joita voi hyväksytysti tavoitella väkivallan avulla. Valtaa. (Jokinen 2000: 213–217). Voisi olettaa, että räpin itsekehulla ja väkivaltaisella uhkailulla olisi jonkinlainen yhteys tällaisen vallan ja mediakuvan tavoitteluun.

3 AINEISTO JA METODI

3.1 Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimusta ohjaavat sekä teoreettinen viitekehys että tutkimuskysymykset. Tutkimusaineistoon eli diskurssiin päätyneet kappaleet ja niistä tutkimukseen nostetut katkelmat eli diskurssit ovat valikoituneet sen perusteella, mihin niistä itse olen kiinnittänyt huomiota teorian mielessä pitäen. Laadullisen diskurssianalyysin tapaan lopulliseen aineistoon päätyivät ne kohdat kappaleiden lyriikoissa, jotka osoittautuvat analysoinnin aikana merkittävimiksi (Pietikäinen & Mäntynen 2019).

Metodinani toimii diskurssianalyysi. Se sopii mielestäni hyvin laadullisen tutkimukseni aiheeseen, ja sekä rap-lyriikan että väkivallan käsittelyyn. Diskurssintutkimus korostaa kielenkäytön tilanteen merkitystä (Pietikäinen & Mäntynen 2019), ja rap-lyriikan tulkinnassa juuri tilanteen ja kontekstin merkitys voi olla suuri.

Keskityn siihen, millaisia yhtäläisyyksiä ja toistuvia elementtejä rap-lyriikasta löytyy. Westisen (2014) määrittelemien rap-musiikin ominaisuuksien mukaan loin neljä diskurssiryhmää perustuen havaitsemiini samankaltaisuuksiin ja toistuviin elementteihin. Neljän löydetyn diskurssiryhmän tarkoitus on kuvata sitä, millaisia väkivaltaisia diskursseja rap-lyriikasta löytyy, eli miten väkivallasta puhutaan ja miten sitä kuvataan.

Tavoitteeni oli jakaa lyriikoista löytämiäni väkivallan ilmaisuja näihin muodostamiini ryhmiin sen mukaan, millaista diskurssia ja sisältöä ne mielestäni edustavat. Ryhmäjako pohjaa räpille tyypillisiin ominaisuuksiin, yhdistäen niitä tutkimukseni

aiheeseen, mutta väkivallan näkökulmasta. Aiemmin mainitut mm. Westisen mainitsemat räpille tyypilliset piirteet toimivat ryhmäjaon pohjana. Aloitin jaon tekemisen kerättyäni tarpeeksi kappaleita, ja täydensin aineistoa uusilla kappaleilla tarvittaessa jaon aikana. Samoin pudotin pois ne kappaleet, joissa väkivaltaisuus oli epämääräistä ja/tai ne eivät sopineet jakamaani neljään diskurssiryhmään. Avasin kaikkien kappaleiden lyriikat eteeni, ja yliviivaamalla merkitsin niihin mielestäni väkivaltaa sisältävät kohdat. Esiin nousseet yliviivattuja kohtia jaoin eri diskurssiryhmiin kielenkäytön perusteella: tärkeitä asioita olivat esimerkiksi sanavalinnat ja sanasto. Tässä vaiheessa ryhmät ja niiden nimet elivät: jos jossakin vaiheessa jakoa ryhmän nimi ja ”kriteerit” tuntuivat vääriä, muutin ryhmää joko tiukemmaksi tai laiveammaksi. Jako ja analyysi perustuvat siis omiin tulkintoihini ja rajanvetoihini, ja luonnollisesti tulkinta on aina osittain subjektiivista laadullisessa diskurssintutkimuksessa, kuten Westinen ja Rantakallio (2019) nostavat esille (Westinen & Rantakallio 2019: 131).

Harkitsin myös viidenneksi ryhmäksi suoraa puhuttelua sisältävää ”sinutteludiskurssia”, mutta huomasin nopeasti sen olevan epämääräinen. Sinuttelua sisältyi osittain muihin ryhmiin, ja ”väkivaltainen sinuttelu” osoittautui olevan käytännössä sama kuin uhkailudiskurssi.

3.2 Aineisto

Aineisto on koottu tutkimalla suomalaisia rap-soittolistoja. Niiden avulla pyrkimyksenä oli selvittää, ketkä artistit saattaisivat olla suosittuja, ja siten genrensä päteviä edustajia. Soittolistoja ja kappaleita etsiessäni pyrin löytämään erityisesti drill-genreen keskittyviä listoja. Tietysti tarkka rajanveto on vaikeaa, ja kappaleet ja artistit voivat sopia useampaan genreen samanaikaisesti. Suuremmasta potentiaalisesta joukosta valitsin sellaisia kappaleita, joissa käsitellään tai mainitaan jollakin tavalla väkivalta tai niissä kuvataan jotain väkivaltaista. Väkivallan määrittelyssä nojaan aiemmin mainitsemaani WHO:n ja Jokelan (2000) määritelmiin. Niiden pohjalta tutkimusaineistoon päätyi kappaleita, joissa väkivaltainen puhe on esimerkiksi nimittelyä, uhkailua, loukkaavia vitsejä, ja johon liittyy uhkaavaa aggressiivista käytöstä (Jokinen 2000: 13; viittaa Miedzian 1992).

Huomioon otettavaa on, että aineistossa aggressiivista kieltä on mahdollisesti tavanomaista rap-musiikkia enemmän, sillä tarkoitukseni on keskittyä genreihin, joissa aggressiivisuus on havaintojeni ja lähteiden (mm. Laakso 2023, viittaa Lynes, Kelly & Kelly 2020) tietojen mukaan todennäköisempää. Siten aineistoni ja havaintoni eivät ole suoraan verrattavissa muihin räpin genreihin.

Aiheen ollessa ajankohtainen juuri viime vuosina, halusin valita mukaan tutkimukseen melko uusia kappaleita. Tutkimukseen valitut kappaleet on kaikki julkaistu vuosina 2021–2023. Arvioin myös, että on tärkeää valita tutkimukseen sellaisia artisteja, jotka yhdistetään drill- ja mahdollisesti trap -genreihin, ja jotka ovat jossakin määrin suosittuja.

Aineisto koostuu kahdeksasta kappaleesta, jotka ovat

1. *Crocodile Teeth* (VJ: 2023)
2. *Gangista* (VJ: 2022)
3. *Väkivaltaa* (Ege Zulu, Zpoppa: 2022)
4. *Gangsta psykoosi* (Kerza: 2022)
5. *Paranoia* (Madboiali: 2022)
6. *Fiilis* (Sexmane, Fabe, YB026: 2021)
7. *2am* (YB026, Nino Uptown: 2021)
8. *En kommentoi* (Cavallini, BML: 2021).

Analyysini näistä kappaleista perustuu esittävien artistien itsensä Spotifyhyn sijoittamiin lyriikoihin. Jos niitä ei ole ollut saatavilla, olen etsinyt niitä Genius.comin tarjonnasta. Geniusin määritelmiin nojatessani olen käyttänyt kriittistä otetta, ja tukenut tulkintoja omilla arvioillani niiden paikkansapitävyydestä. Paikoittain haastavan slangin takia päätin nojata Genusiin varmistaakseni sanojen oikeat kirjoitusasut sen sijaan, että olisin itse litteroinut lyriikkaa kuullun perusteella.

3.3 Artistit

Tutkimusaineiston kappaleissa ovat mukana artistit Sexmane, Fabe, YB026, Ege Zulu, Zpoppa, Kerza, VJ, Nino Uptown, Madboiali, Cavallini ja BML. Osa heistä on mukana vierailevina (eng. featuring) artisteina. Tutkimuksen tarkoituksena ei ole tutkia heidän väkivaltaisuuttaan, vaan sitä, millaisia väkivallan diskursseja heidän kappaleistaan voi löytää. Seuraavaksi esittelen heidät lyhyesti.

Sexmane (Edward Maximilian Sene) on Emma-palkittu artisti, jonka musiikki on muun muassa räppiä, mutta ei rajoitu vain siihen. Hän nousi kansan suosioon vuonna 2019 julkaisullaan *Sextape* (Allday), ja viimeisimpänä hankkeenaan pyrki edustamaan Suomea Euroviisuissa kappaleellaan *Mania*. Senen perhe on musikaalinen, ja myös veljet Isaac Sene, Adi ja Robin ovat artisteja.

Ege Zulu (Eugene Mokulu) nousi pinnalle vuonna 2021 Swengari-albumillaan, mutta on aloittanut levyttävänä artistina jo vuonna 2018. Zulun musiikille tyypillistä on kannan ottaminen mm. lähiöelämän epäkohtiin, päihteisiin ja väkivaltaan. Zulu on tehnyt musiikkia muun muassa JVG:n, Gettomasan ja Behmin kanssa. (PM Records, Team).

Fabe (Farbod Karimi) nousi julkisuuteen vuonna 2018, ja on vierailut usein muiden artistien, kuten Cledoksen, Mikael Gabrielién ja JVG:n (IS 2023) kappaleilla. Faben trap- ja r&b-vaikutteiselle musiikille tyypillistä on muun muassa ihmissuhteiden käsittely melankoliseen tyyliin. (Nissinen 2023, Team).

YB026:n (Yusuf Ibrahim Arab) (IS 2023) nosti julkisuuteen vuonna 2021 yhdessä Nuteh Jonesin kanssa tehty omakustannekappale *Steppasin partyyn*. Kappale tuli hyvin suosituksi Tiktokissa, ja nousi sieltä Suomen singlelistan ensimmäiselle sijalle, ja pysyi siellä kahdeksan viikkoa.

Kerza (Kerim Khalid Ahmed Muslah) tunnetaan muun muassa vierailuistaan mm. Cledoksen, Williamin ja ruotsalaisen 1.Cuzin kappaleilla. (IS 2023, Havukainen 2023). Kerza on noussut suosioon nopeasti, kenties juuri yhteistöiden takia. Hän solmi levytys sopimuksen Sony Music Finlandin kanssa vuonna 2023 (Havukainen 2023).

VJ aloitti musiikin parissa vuonna 2021, ja on sen jälkeen tehnyt yhteistyötä monen tunnetun rap-artistin, mm. Faben, Davin ja Turistin kanssa. VJ:n musiikki on hänen mukaansa eri genreistä yhdisteltyä ja tosielämästä inspiroitunutta. (Team).

Madboiali (Alioune Dia) julkaisi ensimmäisen omakustannealbuminsa *Mielentila* vuonna 2020. Hän on tullut tunnetuksi mm. TikTokin kautta, jossa markkinoi musiikkiaan (Nissinen 2022).

Cavallini (Mohamud Yahue Mahdi) (IS 2023) on alun perin tunnettu rap-duosta Cavallini & Shrty (toiminnassa vuosina 2016–2021). Duon tunnetuin kappale lienee Gettomasan kanssa yhteistyössä tehty *16v*.

Zpoppa on kotoisin Pohjois-Helsingistä ja tekee musiikkia veljensä Joren kanssa. Kaksikko on julkaissut debyyttisinglensä vuonna 2018, ja he ovat tuttuja myös Ylen *Lähiöiden finest*-sarjasta. Zpoppa kuvaa musiikkinsa kertovan omasta elämästään lähiön kasvattina, kommentoiden lähiön elämää. (Herlin 2022, Syväluoma 2022).

Muista aineiston kappaleilla esiintyvistä artisteista ei juuri ole julkista tietoa. Spotify-sivunsa perusteella BML on tehnyt yhteistyötä esimerkiksi Cavallinin ja Madboialin kanssa kappaleilla *En kommentoi* ja *Vaihtoehtoi*. Nino Uptown puolestaan on suomalaistenkin (YB026, Fabe) kanssa yhteistyötä tehnyt brittiläinen artisti, jonka ensimmäinen albumi *Last Night in Uptown* julkaistiin vuonna 2021. (Spotify).

4 ANALYYSI

4.1 Aggressiivisuuskurssi

Väkivalta ja väkivaltaisuus näkyy jollakin tapaa suunnilleen kaikissa aineiston kappaleissa, mutta tässä diskurssiryhmässä keskityn silti erikseen niihin kohtiin, joissa se on mielestäni ”suorinta” tai ”röyhkeintä”. Esimerkit 1 ja 2 sanoittavat suoraan tarvetta tappaa, kilpailijoita (Esimerkki 1) tai epämääräisemmin joitakin muita ihmisiä (Esimerkki 2). Tällainen väkivaltaisen tekemisen kuvaus ja puhujan väkivaltaisuuden esittäminen on siis aggressiivisuuskurssiryhmään kuulumisen kriteeri.

Esimerkki 1 esittää puhujan epäsuoran uhkauksen tappaa vihollisensa. Puhuja näkee äärimmäisen väkivallan ainoana keinona, eikä pysty edes harkitsemaan muita vaihtoehtojaan, johon viittaa kehotus ”ota rauhas”. Väkivaltaa representoidaan siis jossain määrin tärkeänä osana konfliktien ratkaisua. Puhuja saattaa myös kokea rikosten tekemisen oleellisena tai tavanomaisena, ja olevansa ikään kuin lain yläpuolella, joissain esimerkeissä voivansa jopa tappaa vihollisensa ilman seurauksia. Poliisin vastustaminen ja välinpitämätön asenne lakiin on myös kuulunut räppiin genrenä sen alusta 1970-luvulta lähtien (McGlynn, Schriener-Briggs & Schell: 2023).

Esimerkissä 1 voi myös hahmottaa Dennisin (2007: 22) esittämää roolin ottamista: puhuja ikään kuin ohjailee ryhmäänsä ja suunnittelee suurta yhteenottoa. Toteamus ”sinist pääl” ja ”croski”-sanon käyttö voi viittata tunnetun yhdysvaltalaisen Crips-jengin siniseen värikoodiin ja kielenkäyttöön. Puhuja saattaa siis toivoa itselleen jengirikollisen kaltaista voimaa ja valtaa: kyseessä saattaa olla fantasia. Timo Soinin, tunnetun poliittisen vaikuttajan, mainitseminen liittyy myös valtaan ja voimaan.

1. **Mul on sinist pääl** / Fiilis niinku Soini / Emmä tarvii diilei, **croski kaiken hoiti** / Ziko soitti sisält: "Croski¹, ota rauhas" / **Emmä pysty, croski, haluun nähä oppsit² haudas** (*Fiilis*)

Esimerkki 2 esittää puhujan elämän aikana tapahtuneen muutoksen: lapsuudessa poliisia pelättiin tai kunnioitettiin, nykypäivänä suhtautuminen on välinpitämätön. Puhuja kuvaa kaverinsa väkivaltaisista taipumuksista, jättäen kuitenkin oman osuutensa hieman pimentoon. Ei ole varmaa, onko kyseessä aggressiota ihannoiva liioitteleva vitsi. Rikosten todenmukaisuus ei ole kuitenkaan merkittävää, vaan lyriikan asenteet ja suhtautuminen murhaa kohtaan. Jos murha nähdään henkirikoksen sijaan metaforana, tunnelma on silti uhkaava ja hallitsevaa asemaa tavoitteleva. Väkivalta tuntuu siis vallan välineeltä, ja vallanhalu on kova. Representaatio on edellisen esimerkin kaltainen: väkivalta esitetään hyödyllisenä, joskaan ei ehkä hyväksyttynä välineenä konfliktien ratkaisuun.

2. Junnust asti aina juostii karkuu aina shurtaa³ / Nyt mun broidi nineteen ja **haluu tehä murhaa** (*Gangista*)

Esimerkki 3 kertoo puhujan kokemuksista väkivallan kanssa. Sanavalinnat esittävät kuvan henkilöstä, jolle väkivallan ja veren näkemisen on tavallista. Tilannetta ei nähdä epämukavana, vaan sillä jopa kehuskellaan: "kaikki" tietävät hänen olevan tappaja. Tappajuus näyttää siten yhdistyvän asemaan ja sosiaaliseen valtaan. Rikos nähdään jossakin määrin tavoiteltavana (Esimerkki 4). Väkivallan kuvaus on rajua, ja väkivalta ja aggressiivisuus tuntuvat impulsiivisilta. Lyriikka mainitsee myös tunnetut amerikkalaiset jengiyhteisöt (Bloods, Crips), ja yhdistää puhujan oman väkivaltaisuu-den leikkisästi niihin. Tämän voisi tulkita Dennisin (2007: 22) mainitsemaksi väkivaltaisen roolin, tässä kenties jengirikollllisen, ottamiseksi.

3. Kun mä näin ekaa kertaa verta/ **Käytin meitsin ramboo⁴** / ja mä vein sen himaa tiskaa / **Nähny liikaa blood et voin sanoo et oon cripa** / Mut tiiät mikä oon, **oon public fucking drilla⁵** (*Crocodile Teeth*)

Esimerkissä 4 aggressiivisuudella ja väkivaltaisilla teoilla kehuskellaan. Ihmisen vahingoittaminen väkivaltaa käyttäen nähdään arkipäiväisenä, mutta toisaalta teon

¹ Croski=kaveri/"veli"; Crips-jengin oma versio "broskista" (broski=bro=veli)

² Opp=opponent=vihollinen

³ Shurta= poliisi arabiaksi

⁴ Rambo=tietynlainen veitsi

⁵ Drill=tappaa; drilla=tappaja

laittomuus tiedostetaan. Representaatio on tässäkin esimerkissä samankaltainen kuin edellisissä: väkivalta on jossakin määrin tärkeää. Tulkintani mukaan puhuja haluaa esittää todellisuutensa korostetun aggressiivisena. Hän myös kuvaa olevansa luotettava: hän ei jää kiinni teoistaan, eikä myöskään aio ilmiantaa muita rikoksia tehneitä henkilöitä. Tämä on tärkeä huomio omaan elämäntyyliin suhtautumisen kannalta, lyriikka siis ihanoi väkivaltarikollisuutta jollakin asteella. Puhuja voisi kuvata itsensä lainkuuliaisena, mutta valitsee toisin. Aggressiivinen elämäntapa saattaa siis taata puhujalle jonkinlaista etua yhteisössään.

4. B-baby tää on meiän lingo / **Di-dippaan**⁶ **miehen, huudan "Bingo"** / Nyt on aika **mennä beast mode** / **En kommentoi**, se on g-code⁷ / Sääntö numero yks: Älä jää kii (*En kommentoi*)

Esimerkissä 5 kappaleen kertosäkeessä lähiöiden väkivallan kuvausta tehostetaan aseiden laukauksilla (lyriikassa esitetty "pow pow" on kappaleessa itsessään ääniefekteinä). Hoodien aggressiivisuus ja väkivalta kuvataan neuvottelemattomaksi ja uhkaavaksi: velka on maksettava, tai väkivaltaa tapahtuu. Tehokkuutta lisää lyriikan suora puhuttelu, teksti osoitetaan kuulijalle. Lähiöt myös elollistetaan yhdeksi suureksi olennoksi, ikään kuin kaikki hoodeilla oleskelevat ja vaikuttavat henkilöt olisivat suuri yhtenäinen tietoisuus, joka suorittaa väkivaltaa tottumuksesta tai pakosta. Se myös etäännyttää väkivallan tekijöitä väkivallasta, koska "näin nyt vain tapahtuu".

5. Jos oot hoodeille velkaa (Pow, pow) / Osamaksu ei kelpaa (Pow, pow) / **Tai maksat sit ekstra** (Pow, pow) (*Väkivaltaa*)

Aggressiivisuusdiskurssissa väkivaltaisuus on siis "suoraa", eli itsevarmaa, röyhkeää tai välitöntä. Esimerkkien kautta näyttäytyy kuva aggressiosta, jonka kautta tiettyjä tai satunnaisia ihmisiä tapetaan, osittain siksi, että piirin ihmiset ovat aggressiivisia, tai siksi, että tapahtumapaikka ja ympäristö on yleisesti vihamielinen ja vaarallinen. Paikoin väkivaltaa etäännytetään yleiseksi, ja tekijöiden yhteys väkivaltaan hämärtyy.

⁶ Dipata=tappaa

⁷ G-code="veljes"/kaverietiketti; g=gangster, usein käytetty tarkoittamassa kaveria

4.2 Itsekehudiskurssi

Kehuskelu ja oman paremmuuden osoittaminen suhteessa toisiin on yleinen, ja jopa ”välttämätön” osa rap-musiikkia- ja lyriikkaa, kuten esimerkiksi entinen rap-artisti Cheek esittää (Westinen 2014: 147–148). Tutkimukseni kontekstissa kehuskelussa on usein hieman uhkaavia ja väkivaltaisia vivahteita.

Esimerkiksi Sexmanen kappaleessa *Fiilis* (2021) omaa paremmuutta korostetaan oman ryhmän aseistautuneisuudella ja vauraudella. Tilanne on korostettu, ja aseiden merkitys liittyy omaan turvallisuuteen ja asemaan suhteessa muihin. Väkivallan uhka on läsnä: puhujaa puolustetaan aseellisesti, ja hänen asemansa järkyttämistä ei kannata yrittää.

6. **Ei mun tarvii tehdä mitään**, bro / Koska **meitsin broideil messis isot lelut** / Mul on kaikkee mitä tarvii, kaikkee mitä haluut / Mul on enemmän ku ihmiset ikinä tulee tajuu / Mul on neuvoi, mut ei driippii mikä valuu / Mä puhun euroist, joist sul ei oo mitää hajuu (*Fiilis*)

Katkelma 7 asennoituu väkivaltaan jokseenkin ihailevasti, ja kehuskelee omilla kyvyillään toteuttaa sitä. Veren näkeminen ja toisen satuttaminen näyttäytyy tavoiteltavana tilana, vaikka sen vääryys tunnustetaan. Väkivalta representoidaan keinona saavuttaa voittoja. Puhuja kuvaa itsensä voittoisaksi suhteessa muihin samaa yrittäviin: hän on saavuttanut väkivaltaisuudellaan (tai muulla ”väärällä” toiminnalla; ”synti”) jatkuvasti voitokkaan aseman.

7. Pidä sun chain, **mä haluun nähä verta** / **Tiiän et teen syntii** mut voitän joka kerta (Joka kerta) (*Gangsta psykoosi*)

Esimerkissä 8 puhuja esittää itsensä vahvemaksi ja voimakkaammaksi kuin kilpailijansa. Puhujan viholliset (opps) haluavat sopia erimielisyydet, mutta puhuja haluaa turvautua fyysiseen väkivaltaan. L’s down-viittaus kertoo puhujan ottavan muiden uhkailut tosissaan, ja olevansa valmis mahdollisesti jopa fyysiseen yhteenottoon. Puhuja myös kommentoi vastustajiensa ”epäuskottavaa” veitsen kantamista, ja asettaa heidät heikompaan asemaan halventamalla heidän tarkoitusperiään ja osamistaan.

Puhujan suhde lakiin on myös välinpitämätön, kohdalla ”Free mun walalos” hän viittaa siihen, että hänen vankilassa olevat kaverinsa pitäisi vapauttaa välittömästi. Kontekstista päätellen vankilassa oleminen liittyy väkivaltaisuuteen, joten katson tämän liittyvän puhujan asennoitumiseen väkivaltaa kohtaan.

8. Oppsit halua sopii, **mä haluan vaa sotii** / **Free mun walalos**⁸/ kaikki soon kotii / **Miks sä kannat mindii**⁹ / **jos et ketää cheffaa**¹⁰? / Sanot L's down¹¹, **älä meit vittu testaa** (2am)

Esimerkissä 9 puhujan suhde väkivaltaan on hyödyllinen, ja hän kehuskelee sillä. Hän korostaa asemaansa kutsumalla itseään parhaaksi ampujaksi, ja kertoo sen tuovan hänelle onnea romanttisissa tai seksuaalisissa suhteissa. Väkivaltainen elämäntyyli on siis puhujalle hyödyllinen, ja on osa hänen julkista imagoaan. Esimerkki 9 yhdistää väkivaltaisuuden osaltaan myös kalliisiin merkkivaatteisiin, mutta yhteys voi liittyä myös artistiuteen ja sillä keinoin saavutettuun omaisuuteen.

9. Dolce and Gabbana, vien sut shoppaa / Baby **haluu chillaa**¹² **with a top shoota**¹³
yeah yeah (*Paranoia*)

Jokinen (2000) kertoo väkivallan olevan yksi miesten keskinäistä hierarkiaa järjestävistä keinoista. Miesten miehiin kohdistuva väkivalta on miesten väkivallan tyypeistä näkyvin, ja se kiinnittyy tiukasti esimerkiksi kulttuurituotteisiin (mm. musiikki) ja poikakulttuuriin. Pojat saattavat oppia siis jo nuoresta lähtien näkemään muut miehet mahdollisina vastustajina, (Jokinen 2000: 30) ja kehuskelu voi tulkintani mukaan olla väline asettaa itseään hierarkiassa vastustajien yläpuolelle. Rap-kontekstissa sosiaaliset ryhmät saattavat siis käyttää muun muassa väkivaltaa tehdäkseen itsensä näkyviksi ja vahvoiksi yhteisessä hierarkiassa. Kuten näissä itsekehuun painottuvissa katkemissa, seuraavat uhkailudiskurssiin liittyvät katkelmat ovat samanhenkisiä. Niiden tavoite tuntuu samantyyppiselle, mutta niiden keinoissa on eroavaisuuksia.

4.3 Uhkailudiskurssi

Uhkailuksi määritän sellaisen puheen, jossa puhuja kohdistaa väkivaltaista uhkaa jotakin selkeää henkilöä, tai "sinua" kohtaan, usein jonkinlaisen sinuttelun ja suoran puhuttelun kautta.

⁸ Walalo=veli/kaveri somaliaksi

⁹ Mindi=veitsi, puukko

¹⁰ Cheffaa/cheffata=puukottaa

¹¹ L's down=jengeihin yhdistetty käsimerkki, ele on epäkunnioittava toisille jengeille. Tässä kontekstissa lyriikan puhujaa on loukattu tällä käsimerkillä toisen henkilön toimesta.

¹² Chillaa=oleskella, voi viitata myös seksiin

¹³ Shoota=shooter, ampuja

Esimerkissä 10 puhuja kuvaa ryhmäänsä väkivaltaiseksi osoittamalla heidän olevan valmiina aseelliseen hyökkäykseen. Väkivallan uhka on ylimitoitettu: jopa puhuminen voi johtaa ampumiseen. Suhtautuminen väkivaltaiseen hyökkäykseen on välinpitämätön. Esimerkki 11 on hyvin samankaltainen, puhuja uhkaa ampua hänen etenemistään estävät henkilöt.

10. Jokanen mun n*kruist on **valmiin liipasint painaa** / Haa, puhut liikaa, **sust tulee vainaa** (*Fiilis*)

11. Jos sä rupeet estää mua **mä tungen suuhun ysii**¹⁴ (*Crocodile Teeth*)

Esimerkeissä 12 ja 13 uhataan tappaa oman ryhmänsä ulkopuolisia henkilöitä. Puhuja esittää itsensä ja oman ryhmänsä vahvoina ja vaarallisina, nostaan itsensä ja lustalle painamalla muita alas pelon keinoin.

12. Mä hengaan with the lions, mä en hengaa with the sheep / Kun nähtiin sun frendi, **yeah we put that boy to sleep** (*Crocodile Teeth*)

13. **Mul on Glock, se laulaa niiku shengyeng** / Crocodile Teeth / **se vie sult yhen miehen** (*Crocodile Teeth*)

Esimerkki 14 korostaa puhujan mainetta ja vaarallisuutta, naureskellen samalla muiden kustannuksella. Puhuja uhkaa muita varomaan hänen ryhmäänsä, jonka voi ymmärtää fyysisellä väkivallalla uhkaamiseksi. Rap-kontekstissa uhkailu todennäköisesti on vain rajanveto muille ryhmille: uhkaamalla lunastetaan kunnioitusta muilta.

14. Ne voi puhuu, ei mua kiinnosta / Sit ku nähää ulkona, ne leikkii piilosta / Ei ne oikeesti oo kaduil, ne vaa iigees postaa / **Koske yks meist, lupaan et me tullaan kos-taa** (*Paranoia*)

Esimerkki 15 ei itse uhkaa vahingoittaa ketään, mutta kertoo alueensa mahdollisista uhista. Rap-kontekstissa tarkastellen tässä kuvataan omaa rohkeutta: muut eivät ehkä uskalla elää tällaista elämää, tai he ovat uhkarohkeita ja yrittävät sellaista, mitä eivät osaa. Sävy on kuitenkin varoittava, ja *Väkivaltaa* onkin sisäpuolelta kriittinen katuväkivaltaa kohtaan.

15. Fuck it, sieltä mistä mä tuun / Jos ei oo massii, **murtuu sun luut** / Paha tääl tanssii, peräs on muut / **Mun jäbät on active**¹⁵, kuskin Harun (*Väkivaltaa*)

¹⁴ Ysi=viittaa 9mm pistooliin

¹⁵ Olla "active"=olla aktiivinen, slangissa voi tarkoittaa "olla mukana jengitoiminnassa"

4.4 Ihannointidiskurssi

Väkivallan tai aggressiivisen käyttäytymisen ihannoimiseksi määrittelen tässä kontekstissa sellaisen puheen, jossa väkivaltaisuuteen suhtaudutaan kevyesti tai vähätellen, tai se esitetään tavoiteltavana tai haluttavana. Esimerkki 17 kuvaa puhujan vähättelevää suhtautumista vanhempien huoleen puhujan elämäntavasta. Puhuja tiedostaa riskit, mutta ei joko välitä niistä, tai ei koe elämäntilannettaan oikeasti vaaralliseksi. Vankilaan joutumisen riski tiedostetaan, mutta siitä ei joko välitetä tai sitä jopa ihannoidaan.

Esimerkissä 18 puhuja suhtautuu poliisin kuulusteluun vähätellen. Puhujalla saattaa olla tietoa rikoksesta, mutta pitää sen omana tietonaan. Lisäksi hän kuvaa liikuvansa kaupungilla aseistettuna, joka jo itsessään on lain silmissä epäilyttävää. "Vielki steppaan" voi viitata uhmakkuuteen, toimintaa toteutetaan joko poliisista huolimatta, tai toiminta on jatkunut jo pidempään ja se on puhujalle tyypillistä. On mahdollista havaita, että esimerkki 18 suhtautuu väkivaltaan välinpitämättömästi tai jossakin määrin merkittävänä osana elämää. Välinpitämättömyys voi siis näyttäytyä auktoriteettien (vanhempien tai poliisin) vastustamisena, ja kuten edellä mainittuna, se on räpille genrenä hyvin tyypillistä (McGlynn, Schriener-Briggs & Schell: 2023).

16. Mutsi sano "älä oo gangista" (Okei) / Faija sano et "sä joudut kohta linnaa" (Ahaa) (*Gangista*)
17. Kytät kyselee mut mä sanon niille dunno / Vielki steppaan uptown **pidän meitsin rambo**¹⁶ (*Gangista*)

Väkivaltaisen käyttäytymisen ja poliisin ja/tai oikeuslaitoksen vastustamisen ihannointi näkyy kevyenä suhtautumisena väkivaltaan, esimerkkinä esimerkki 19, jossa puhuja puolustelee väkivaltaista hyökkäystä ja vangin vapauttamista (Lyriikan voidaan tulkita lyriikan referoivan mahdollisesti rap-artisti Kerzan melko julkisesti käsiteltyä rikostuomiota, ja olen tehnyt päätöksen tulkita lyriikkaa näin.) Vapauttamisen toive kertoo sen, että puhuja joko näkee tuomion virheellisenä, tai hänestä teko oli oikein. Väkivallan tekemisen ja väkivaltaa tehneen henkilön ihannointi saattaa merkitä, että puhuja asemoi itsensä jokseenkin samanmieliseksi väkivallanteosta pidätetyn henkilön kanssa. Ihannointidiskurssi on tässä edeltäviä konkreettisempi, sillä se linkittää lyriikan tosimaailman tapahtumien kanssa sen sijaan. Tietysti täytyy ottaa

¹⁶ Rambo=veitsi

huomioon se, että puhuja saattaa esittää roolia (Dennis 2007: 22), ja Kerzan mainitseminen voi olla shokeeraavana tehokeino oikean kannatuksen sijaan.

18. Free mun croidi Kerza¹⁷, **halus nähä verta** (2am)

Esimerkki 20 kuvaa puhujan ympärillä esiintyvää väkivallan ihannointia. Puhuja ihmettelee kaverinsa suhtautumista, ottamatta kuitenkaan kantaa omaan väkivaltaisuhteeseensa. Tulkintani mukaan taustalla on ajatus siitä, että puhujan lähipiiri on väkivaltainen, ja puhuja haluaa epäsuorasti ottaa kantaa piirien toimintaan ja arvoihin.

19. Mä en tiiä miks mun **broski rakastaa jostain syyst liikaa violence** (En kommentoi)

¹⁷ Croidi=veli/kaveri; "Kerza" viittaa rap-artisti Kerzaan, jolla tuomio tapon yrityksestä. "Free X/free my X" on slangissa ja rap-lyriikassa yleinen lausahdus, jolla viitataan omasta mielestä "epäoikeudenmukaisiin" rikostuomioihin.

5 PÄÄTÄNTÖ

Tutkimuksen tavoite oli selvittää, miten väkivaltaa kuvataan suomalaisissa rap-lyriikoissa. Tutkimuskysymyksissäni halusin selvittää, 1) Millainen väkivallan representaatio raplyriikoissa on, ja 2) Millaisia väkivallan diskursseja raplyriikoiden sanavalinnoista löytyy näiden representaatioiden kautta.

Väkivalta on usein selkeästi esillä räpissä, etenkin sen tietyissä alagenreissä, joihin tutkimukseni pyrki keskittymään. Väkivallan representaatio on ensisilmäyksellä ronskia, röyhkeää ja välinpitämätöntä, ja sen kuvaamiseen käytetään esimerkiksi henkirikoksia ja niillä uhkaamista. Väkivalta nähdään joskus työkaluna tai välineenä voiman, voiton, edun tai suosion tavoitteluun, joskus se voidaan haluta liittää itseensä kenties tietynlaisen maineen tai shokkiarvon vuoksi. Musiikki saattaa antaa artisteista ja heidän faneistaan väkivaltaisen ja vaarallisen kuvan, ja siten ymmärrän genreen perehtymättömien pelon räpin yhteydestä väkivaltarikollisuuteen. Räppi on kuitenkin paljon muutakin kuin aggressiivista rimmaamista, ja tutkimuksen aikana syvensin entisestään ymmärrystäni tästä taidemuodosta.

Havaitsin aineistoni rap-lyriikoista neljä diskurssiryhmää: aggressiivisuusdiskurssi, kehuskeludiskurssi, uhkailudiskurssi ja ihannointidiskurssi. Ryhmäjako pohjautuu rap-musiikin tunnettuihin ominaisuuksiin, joita ovat eritelleet muun muassa Westinen (2014) ja Rose (1994) ja olen havainnut ominaisuuksien toistuvan myös aineistoni väkivaltaisessa räpissä.

Aggressiivisuusdiskurssi esittää ”suoraa” ja välitöntä väkivallan kuvausta, esimerkiksi henkilöiden tappamista, vahingoittamista tai muita rikoksia. Oma aggressiivisuus ja väkivaltaisuuden representaatio nähdään luontevana ja olennaisena, ja sitä ei piilotella. Väkivaltaa käytetään välineenä oman edun tavoitteluun, ja sillä voi saada esimerkiksi valtaa ja mainetta. Väkivaltaisia diskursseja tutkiessa ja tulkitessa täytyy ottaa huomioon genren leikkisyys ja kielikuvien käyttö. Aggressiiviset diskurssit käyttävät usein hyväkseen väkivaltaisia ja shokeeraavia metaforia, joilla voidaan ilmaista paljon erilaisia tuntemuksia. Siispä aggressiivisuuden alle on tärkeää kurkata.

Kehuskeludiskurssi väkivaltaisen räpin kannalta on omalla voimalla, vallalla ja väkivallalla kehuskelua. Kehumalla tehdään ero muihin artisteihin tai henkilöihin, ja korostetaan omaa vaarallisuutta. Väkivaltaista kehuskelua voidaan käyttää apuna korostamaan omaa asemaa ja voimaa.

Uhkailudiskurssiin kuuluu sellaisia uhkauksia, jotka ovat jollekin henkilölle tai taholle osoitettuja, ja niissä saatetaan esimerkiksi uhata tappaa tai vahingoittaa muuten fyysisesti. Uhkailua saatetaan käyttää välineenä voiman ja aseman tavoitteluun. Uhkailemalla väkivalta voidaan representoida muun muassa hyödyllisenä.

Ihannointidiskurssi puolestaan sisältää puhetta ja asennetta, joka pitää väkivaltaa ja väkivaltaisuutta jossakin määrin tavoiteltavana tai positiivisena asiana, ja se ei sisällä juurikaan pelkoa tai häpeää rikoksista tai niiden seurauksista. Ihannointidiskurssi maalaa räpistä väkivaltaisen kuvan, ja saattaa hämätä kuulijaa luulemaan väkivaltaisia uhkauksia aina todellisiksi. Väkivallan ihannoinnin alta paljastuu kuitenkin kunnianhimoisuutta ja toive edetä uralla artistina. Väkivaltaisuus lyriikoissa on usein tapa käsitellä tunteita (Dennis 2007: 22, 37), ja kääntää ne intohimoiseksi energiaksi, jolla ajaa omaa tarvetta menestyä.

Koen tutkielmani (ja diskurssianalyysin metodina) tuottaneen kiinnostavia ja oletuksenmukaisia tuloksia, ja siten onnistuneen. Se voisi kenties toimia alkuna laajemmalle jatkotutkimukselle väkivaltaisesta räpistä. Huomioonotettavaa on se, että tulokset ovat osittain tulkinnasta riippuvaisia, ja siten niissä voi olla variaatiota tutkijasta, kontekstista ja lyriikasta riippuen. Kuitenkin oletan, että diskurssianalyysiä käyttämällä tulokseni olisivat toistettavissa. Uskon, että tutkimusta jatkamalla aiheesta saataisiin tarkentavia ja täydentäviä tuloksia. Suomalaista ja suomenkielistä rap-tutkimusta väkivallan näkökulmasta ei ole paljon, ja tulevalla tutkimuksella tähän voitaisiin syventyä tarkemmin.

Mielestäni väkivaltaiseen rap-musiikkiin tulisi suhtautua mielenkiinnolla ja tutkien. Miesvaltaisessa ja hypermaskuliinisessa rap-kulttuurissa väkivaltainen rap-lyriikka voi olla merkittävä ja jopa ainoa tapa ilmaista omia tunteita (Laakso 2023: 20; viittaa Ilan 2020). Väkivaltaiset metaforat voivat olla keino ilmaista itseä, ja niitä tulee osata lukea ja tulkita. Yhdyn Laakson (2023) esitykseen siitä, että räppi on Suomessakin osa tärkeää kulttuurista ilmaisua. Räppi, sen aiheuttama yhteenkuuluvuus ja räpillä menestyminen voi olla suuri ja voimaannuttava kokemus ihmiselle (Laakso 2023: 20; viittaa Ilan 2020).

LÄHTEET

- Allday. 2024. *Sexmane*. Luettu 15.4.2023. <https://allday.fi/en/artist/sexmane/>
- Dennis, A.L. 2007. *Poetic (In)Justice? Rap Music Lyrics as Art, Life, and Criminal Evidence*. University of Georgia School of Law.
https://digitalcommons.law.uga.edu/fac_artchop/962/
- Fairclough, N. 2010. (1995). *Critical Discourse Analysis The Critical Study of Language*. Routledge. Taylor & Francis Group.
- Fairclough, N. 1992. *Discourse and Social Change*. Polity Press with Blackwell Publishing Ltd.
- Havukainen, A. 2023. *Sony Musicin tuore kiinnitys Kerza jatkaa nousuaan – uudella biisillä mukana ruotsalainen räppäri 1.Cuz*. Klangi.
<https://www.klangi.fi/uutiset/sony-musicin-tuore-kiinnitys-kerza-jatkaa-nousuaan-uudella-biisilla-mukana-ruotsalaisrappari-1-cuz/>
- Herd, D. 2009. *Changing Images of Violence in Rap Music Lyrics: 1979-1997*. University of California.
- Herlin, C. 2022. "Meillä on hulluin kemia tässä pelissä" – haastattelussa veljekset Jore ja Zpoppa. Rumba. <https://www.rumba.fi/uutiset/meilla-on-hulluin-kemiatassa-pelissa-haastattelussa-veljekset-jore-zpoppa/>
- IS työryhmä. 2023. *Iso selvitys: Tällaisia ovat uudenlaiset pelätyt rikollisjengit ja niiden johtohahmot*. Luettu 15.4.2024. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000009849481.html>
- Jokinen, A. 2000. Jokinen, A. (2000). *Panssaroitu maskuliinisuus*. Tampere University press. Vammalan kirjapaino oy.
https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/68040/panssaroitu_maskuliinisuus_2000.pdf?sequence=3&isAllowed=y
- Nissinen, S. 2023. *Esittelyssä: Toista albumiaan työstävä Fabe*. Klangi. Luettu 15.4.2024.
<https://www.klangi.fi/uutiset/esittelyssa-toista-albumiaan-tyostava-fabe/>
- Nissinen, S. 2022. *Allez, allez, allez - Madboiali julkaisi mukaansatempaavan biisin musiikkivideolla kuorrutettuna*. Klangi. Luettu 15.4.2024.
<https://www.klangi.fi/uutiset/musiikki/allez-allez-allez-madboiali-julkaisi-mukaansatempaavan-biisin-musiikkivideolla-kuorrutettuna/>
- Laakso, O. 2023. "Trust me, gang done cheffed up dozens" – drill-musiikki ikkunana katukulttuuriin ja väkivaltaan internet-aikakaudella. [kandidaatintutkielma, Jyväskylän yliopisto] JYX-julkaisuarkisto <http://urn.fi/URN:NBN:fi:ju-202305092902>
- Lempinen, J. & Mattila, S. 2022. *Milan Jaffin rikoskumppaniksi syytetty mies on suosittu rap-artisti Cavallini – syytetään tapon yrityksestä*. Ilta-Sanomat. Luettu 15.4.2024.
<https://www.is.fi/musiikki/art-2000008699568.html>
- Lynes, A., Kelly, C., & Kelly, E. 2020. *THUG LIFE: Drill music as a periscope into urban violence in the consumer age*. British Journal of Criminology.
DOI:10.1093/bjc/azaa011
- McGlynn, K., Schriener-Briggs, J., & Schell, J. 2023. *Lyrics in Limine: Rap Music and Criminal Prosecutions*. Communications lawyer.

- Musiikkiala.fi. 2023. *Suosituimmat musiikkigenret Suomessa*. Luettu 15.4. 2024.
<https://musiikkiala.fi/avainluvut/suosituimmat-musiikkigenret-suomessa/>
- Pehkonen, L. & Pentinpuro, A. 2022. *Roadman-ilmiö Suomessa*.
 Poliisiammattikorkeakoulu.
- Perry, I. 2004. *Prophets of the Hood. Politics and Poetics of Hip Hop*. Duke University Press.
- Pietikäinen, S. & Mäntynen, A. 2019. *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Vastapaino.
- PM Records. *Ege Zulu*. Luettu 15.4. 2023. <https://pmrecords.fi/artisti/ege-zulu/>
- Pälli, P. & Lillqvist, E. 2020. Diskurssianalyysi. Julkaisussa Luodonpää-Manni, M., Hamunen, M., Konstenius, R., Miestamo, M., Nikanne, U. & Sinnemäki K. (toim), *Kielentutkimuksen menetelmiä II*. Suomalaisen kirjallisuuden seura.
<https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/71587f77-66dc-45a7-a98d-1f30a1e6989e/content>
- Rose, T. 1994. *Black Noise: Rap Music and Black Culture in Contemporary America*. Middletown: Wesleyan University Press.
- Spotify. *BML*. Luettu 15.4.2024.
<https://open.spotify.com/artist/5ZWzyUR6LDLHpvuH8eBWM>
- Spotify. *Nino Uptown*. Luettu 15.4.2024.
- Syväluoma, V. 2022. *Jore ja Zpoppa nostivat tasoja – Tältä homma kuulostaa uudella levelillä*. Klangi. Luettu 15.4.2024.
<https://www.klangi.fi/uutiset/musiikki/jore-zpoppa-nostivat-tasoja-talta-homma-kuulostaa-uudella-levelilla/>
- <https://open.spotify.com/artist/1zzNqXwB3gRY3Ucm8dQnr8>
- Team. *Ege Zulu*. Luettu 15.4.2024. <https://www.team.fi/artisti/ege-zulu/>
- Team. *Fabe*. Luettu 15.4.2024. <https://www.team.fi/artisti/fabe>
- Team. *VJ*. Luettu 15.4.2024. <https://www.team.fi/artisti/vj/>
- Tuononen, M. 2022. *Väldsdiskurser i svensk rap*. [kandidaatintutkielma, Jyväskylän yliopisto] JYX-julkaisuarkisto <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/81261>
- Westinen, E. & Rantakallio, I. 2019. *“Keeping it real”: Rap-artistien näkemyksiä autenttisuudesta*. Jyväskylän yliopisto.
<https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/b88dfc03-f8b4-4af3-945e-e887d931d04b/content>
- Westinen, E. 2014. *The Discursive Construction of Authenticity. Resources, Scales and Polycentricity in Finnish Hip Hop Culture*. University of Jyväskylä.
https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/43614/978-951-39-5728-5_vaitos_15062014.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Wiebe, D.A. 2023. *Trap Vs Rap, What is the difference?* Music Industry How To.
<https://www.musicindustryhowto.com/trap-vs-rap/>
- World health organization. Violence prevention alliance: The VPA approach.
<https://www.who.int/groups/violence-prevention-alliance/approach>

Aineistolähteet

VJ. (tuot. Salahpolo, laul. tek. Very Juicy.) 2023. *Crocodile Teeth*.

VJ. (san. Very Juicy.) 2022. *Gangista*.
Ege Zulu, Zpoppa. (säv./san. Eugene Mokulu & Cigalo Lubuma. tuot. Victor Nordström.) 2022. *Väkivaltaa*. PME Records.
Kerza. (säv./san. Kerim Muslah. tuot. Lameboy & IGF.) 2022. *Gangsta psykoosi*. 026 Records.
Madboiali. (san. Alioune Dia. tuot. Aaron Salovaara, Jaakko Salovaara, KB Beats & ProdByFlexin.) 2022. *Paranoia*. WM Finland.
Sexmane, Fabe, YB026. (san. Farbod Karimi, Max Sene, Ville Laitinen & Yutu Brown. tuot. Lameboy.) 2021. *Fiilis*. Sony Music Entertainment Finland.
YB026, Nino Uptown. (säv./san. Yutu Brown.) 2021. *2am*.
Cavallini, BML. (san. Cavallini. tuot./säv. GoodJobLarry.) 2021. *En kommentoi*.

